

Sygn. akt VIII Pz 39/15

POSTANOWIENIE

Dnia 28 sierpnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach

Wydział VIII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Andrzejewska

po rozpoznaniu w dniu 28 sierpnia 2015 r. w Gliwicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa W. M. i M. M.

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością

w likwidacji z siedzibą w P.

o odszkodowanie za niezgodne z prawem wypowiedzenie umowy o pracę

na skutek zażalenia powoda W. M.

na postanowienia Sądu Rejonowego w T. G.

z dnia 11 maja 2015 r. **sygn. akt** IV P 415/13

postanawia:

oddalić zażalenie.

(-) SSO Małgorzata Andrzejewska

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 11 maja 2015r. Sąd Rejonowy w T. G. oddalił wniosek powoda W. M. o zwolnienie od obowiązku uiszczenia opłaty od apelacji.

Powyższe postanowienie, zaskarżył powód zażaleniem wnosząc o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez zwolnienie powoda od opłaty od apelacji.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zażalenie powoda nie zasługuje na uwzględnienie.

Jak stanowi art. 102 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. tj. z 2014r., poz. 1025 z późn.zm.) zwolnienia od kosztów sądowych może się domagać osoba fizyczna, która złożyła oświadczenie, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Do wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych powinno być dołączone oświadczenie obejmujące szczegółowe dane o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania osoby ubiegającej się o zwolnienie od kosztów.

Postępowanie sądowe jest co do zasady odpłatne, a sąd nie podejmuje żadnej czynności na skutek pisma, od którego nie została uiszczona należna opłata (art. 126² § 1 k.p.c.). Zwolnienie od kosztów sądowych jest więc odstępstwem od tej zasady, w interesie osób słabszych ekonomicznie, umożliwiając im realizację konstytucyjnego prawa do sądu.

Zwolnienie od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych może mieć miejsce wyjątkowo, gdy uzasadnia to niekorzystna sytuacja materialna strony, która pomimo wszelkich starań, maksymalnej zaradności i zapobiegliwości, nie jest w stanie w krótkim czasie zaoszczędzić stosownej kwoty. Ubiegający się o taką pomoc powinien w każdym wypadku poczynić stosowne oszczędności we własnych wydatkach, do granic zabezpieczenia kosztów utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Dopiero gdy poczynione w ten sposób oszczędności okażą się niewystarczające, może zwrócić się o pomoc do państwa (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 września 1984r., II CZ 104/84).

Wymóg uiszczenia opłat i wydatków nie jest ograniczeniem prawa do sądu. Ustanowione "bariery finansowe" muszą jednak uwzględniać równowagę (rozsądny związek proporcjonalności) między interesem państwa w pobieraniu opłat sądowych, a interesem strony w dochodzeniu roszczeń (obrony praw) w postępowaniu sądowym (por. wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 26 lipca 2005 r., sprawa P. przeciwko Polsce, Nr (...)).

Niemożność poniesienia kosztów, w całości lub w części, musi mieć charakter obiektywny, na który strona nie ma realnego wpływu. Jeżeli więc strona zdolna do pracy nie wykorzystuje lub ogranicza swoje możliwości zarobkowe w sposób nieuzasadniony albo fikcyjnie pozbywa się majątku, nie spełnia warunków uzasadniających zwolnienie od kosztów (zob. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 4 września 1974 r., II CZ 167/74; z dnia 20 października 1980 r., II CZ 126/80; z dnia 31 marca 1987 r., I CZ 26/87 oraz z dnia 4 lutego 2005 r., (...) 11/05).

Trafność rozstrzygnięcia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych jest uzależniona w pierwszej kolejności od zgromadzenia dokładnych informacji o sytuacji majątkowej i rodzinnej oraz o dochodach wnioskodawcy. Dane te wynikają z oświadczenia strony (osoby fizycznej), które obecnie sporządza się według ustalonego wzoru (art. 9 pkt 2 i 102 ust. 2 ustawy), stanowiącego załącznik do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 stycznia 2006r. w sprawie określenia wzoru oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania osoby fizycznej ubiegającej się o zwolnienie od kosztów sądowych w postępowaniu cywilnym (Dz.U.t.j. z 2015r., poz. 574). Regulacja ta wymusza podanie przez stronę bardzo szczegółowych informacji ułatwiających rozpoznanie wniosku. Sąd dokonuje oceny czy treść złożonego oświadczenia i wykazany w nim stan majątkowy wnioskodawcy uzasadnia zwolnienie go od kosztów sądowych.

Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar dowodowy leży po stronie wnoszącego, gdyż brak należytego udokumentowania lub jego nienależyte udokumentowanie nie stanowi braku formalnego z art. 130 k.p.c.

W rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy po dokonaniu oceny oświadczenia majątkowego powoda zasadnie nie przyznał W. M. zwolnienia od obowiązku uiszczenia opłaty od apelacji. Nie zachodzi bowiem sytuacja, opisana w art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. tj. z 2014r., poz. 1025 z późn.zm.), że powód nie jest w stanie uiścić opłaty od apelacji bez uszczerbku dla koniecznego utrzymania siebie i rodziny. Powód posiada na rachunku bankowym kwotę 10.000zł, a więc dysponuje środkami finansowymi, które może przeznaczyć na opłacenie apelacji bez uszczerbku dla koniecznego utrzymania siebie i rodziny albowiem jego miesięczne wynagrodzenie za pracę w kwocie 4.460zł netto pokrywa w całości miesięczne wydatki, które wynoszą 3.500zł.

Wskazywana przez stronę specyfika branży w której powód jest zatrudniony nie stanowi podstawy oceny czy strona jest w stanie uiścić opłatę od apelacji bez uszczerbku dla koniecznego utrzymania siebie i rodziny. W postępowaniu o zwolnienie od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych analizowana jest sytuacja tylko samej strony. Podnoszone natomiast przez powoda ewentualne okoliczności dotyczące utraty pracy, długotrwałej choroby oraz niezdolności do wykonywania zawodu są sytuacjami hipotetycznymi (które zresztą mogą spotkać każdą stronę zobowiązaną do uiszczenia kosztów sądowych) i nie powodują, że obecnie bez uszczerbku dla koniecznego utrzymania siebie i rodziny powód nie jest w stanie uiścić wymaganej opłaty.

Powód w zażaleniu podnosi okoliczności związane z ustaleniem wartości przedmiotu zaskarżenia (tutaj faktycznie nie zostało wydane przez sąd pierwszej instancji postanowienie w trybie art. 25 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.), a następnie ustaleniem ostatecznego wymiaru opłaty od apelacji, od której domaga się zwolnienia. Opłata od apelacji została ustalona zarządzeniem z dnia 14 kwietnia 2015r. Zarządzeniem tym doręczonym pełnomocnikowi powoda w dniu 20 kwietnia 2015r. strona została wezwana do uiszczenia opłaty od apelacji w kwocie 2.719zł. Stosownie do treści art. 394 § 1 pkt. 9 k.p.c. stronie przysługiwało zażalenie na wymiar opłaty. Zażalenie takie nie zostało jednak złożone przez stronę powodową. Dzięki instrumentowi z art. 394 § 1 pkt 9 k.p.c. strona może żądać instancyjnej kontroli prawidłowości samej zasady żądania opłaty, jak też jej wysokości (vide uzasadnienie postanowienia Sądu Apelacyjnego wG. z dnia 12 października 2012r., III CZ 884/12). Ani sąd pierwszej instancji, rozpoznający wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych, ani sąd drugiej instancji, rozpoznający zażalenie na postanowienie o oddaleniu takiego wniosku, nie mogą kwestionować wysokości opłaty sądowej ustalonej uprzednio na podstawie zarządzenia przewodniczącego, zarządzenie takie może być bowiem przedmiotem samodzielnego zaskarżenia w odrębnym postępowaniu zażaleniowym i nie może być podważane w innym postępowaniu wpadkowym, dotyczącym zwolnienia od kosztów sądowych (vide uchwała Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2002r., III CZP 55/02).

Reasumując Sąd Rejonowy prawidłowo uznał, że brak jest podstaw do zwolnienia, stosownie do art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. tj. z 2014r., poz. 1025 z późn.zm.), powoda z obowiązku ponoszenia opłaty od apelacji.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd Okręgowy w oparciu o art. 385 k.p.c. w zawiązku z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

(-) SSO Małgorzata Andrzejewska